

3. Федонюк Я. І. Функціональна анатомія / Федонюк Я. І., Мицкан Б. М., Попель С. Л. та ін. // – Тернопіль, 2007.
4. Иваницкий М. Ф. Анатомия человека / Иваницкий М. Ф. // – М.: ФиС, 1985.
5. Анатомия человека / Под ред. Гладышевой А.А. // – М.: ФиС, 1977.
6. Хоменко Б. Г. Анатомія людини. Практикум / Хоменко Б. Г. // – К.: вища школа, 1991.
7. Міжнародна анатомічна номенклатура. Український стандарт / Під ред. Бобрика І. І., Ковешнікова В. Г. // Київ.: Здоров'я, 2001.

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 28

Тема. Спинномозкові нерви.

Мета – вивчити назви і зони іннервації спинномозкових нервів.

Матеріали: таблиці, атласи, підручники.

ЗМІСТ ЛАБОРАТОРНОГО ЗАНЯТТЯ

Завдання 1. Розгляньте на таблицях, в атласах і підручниках і схематично зарисуйте утворення спинномозкових стовбурів (нервів) у результаті злиття спинного та черевного корінців. Проаналізуйте склад спинномозкових нервів (всі змішані) і їхні гілки: *задню, передню, сполучну, оболонну.*

Задні гілки спинномозкових нервів, зони їх іннервації.

Завдання 2. Розгляньте утворення нервових сплетень передніми гілками спинномозкових нервів;

розміщення сплетень, основні нерви кожного з них і ділянки тіла, які вони іннервують.

Шийне сплетення – шкірні, м'язові, змішані гілки (*діафрагмовий нерв – n. phrenicus*).

Плечове сплетення – надключична і підключична частини. З надключичної частини виходять **короткі гілки**: *дорсальний нерв лопатки, довгий грудний нерв, надлопатковий нерв, підключичний нерв, підлопатковий нерв, пахвовий нерв (n. axillaris)*.

У підключичній частині виокремлюють три пучки (бічний, присередній і задній), з яких виходять довгі гілки сплетення: *м'язово-шкірний нерв (n. musculocutaneus), серединний нерв (n. medianus), ліктьовий нерв (n. ulnaris), променевий нерв (n. radialis)*.

Поперекове сплетення. Має короткі й довгі гілки; **короткі гілки** – *клубово-підчеревний нерв, клубово-пахвинний нерв, статево-стегновий нерв*.

Довгі гілки – *бічний шкірний нерв стегна (n. cutaneus femoris lateralis), затульний нерв (n. obturatorius), стегновий нерв (n. femoralis) і його гілка – підшкірний нерв (n. saphenus)*.

Крижове сплетення дає довгі і короткі гілки. **Короткі гілки**: *верхній і нижній сідничні нерви (n. gluteus superior, n. gluteus inferior)*; **довгі гілки**: *задній шкірний нерв стегна (n. cutaneus femoralis posterior), сідничий нерв (n. ischiadicus)*. Гілки сідничого нерва: *великогомілковий нерв (n. tibialis), загальний малогомілковий нерв (n. fibularis communis), зони їх іннервації*.

Завдання 3. Розгляньте міжреброві нерви (*nervi intercostales*), їх утворення, розташування і зону іннервації (рис. 1).

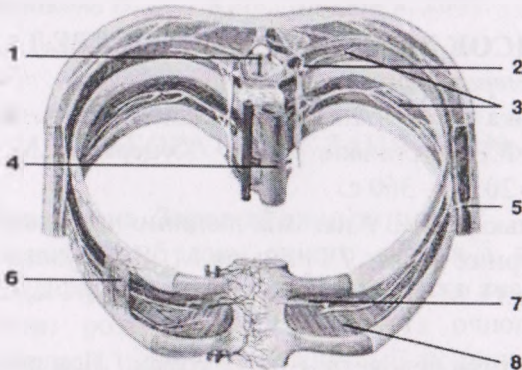

Рис. 1. Міжреброві нерви:

1 – спинний мозок; 2 – спинномозковий нерв; 3 – центральні міжреброві нерви; 4 – грудна аорта; 5 – бічна шкірна грудна гілка; 6 – зовнішній міжребровий м'яз; 7 – передня шкірна грудна гілка; 8 – внутрішній міжребровий м'яз

Завдання 4. Випишіть у зошит і вивчіть латинські назви великих нервів кожного сплетення.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ.

1. Як утворюються спинномозкові стовбури (нерви) та які гілки вони дають?
2. Які ділянки тіла іннервують задні гілки спинномозкових нервів?
3. Як утворюються сплетення спинномозкових нервів і яке їхнє функціональне значення?
4. Шийне сплетення. Нерви і зони їх іннервації.
5. Плечове сплетення. Нерви і зони їх іннервації.

6. Поперекове сплетення. Нерви і зони їх іннервації.
7. Крижове сплетення. Нерви і зони їх іннервації.
8. Задні гілки грудних спинномозкових нервів – міжреброві нерви і зони їх іннервації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література:

6. Музика Ф. В. Анатомія людини: навч. посіб. / Музика Ф.В., Гриньків М.Я., Куцериб Т.М. – Л.: ЛДУФК, 2014. – 360 с.
7. Гриньків М. Я. Анатомія людини: навч. посіб. для лабораторних занять / Гриньків М. Я., Музика Ф. В., Маєвська С. М., Куцериб Т. М. – Л.: ЛДУФК, 2015. – 128 с.
8. Анатомия человека. В двух томах / Под ред. М. Р. Сапина // – М.: Медицина, 1987.
9. Синельников Р. Д. Атлас анатомии человека / Синельников Р. Д. // Т.1, 2, 3. – М.: Медицина, 1978.
10. Липченко А. Я. Атлас нормальной анатомии человека / Липченко А. Я., Самусев Р. П. // – М.: Медицина, 1989.

Додаткова література:

8. Очкуренко О. М. Анатомія людини / Очкуренко О. М., Федотов О. В. // – К.: Вища школа, 1992.
9. Свиридов О. І. Анатомія людини / Свиридов О. І. // – К.: Вища школа, 2001.
10. Федонюк Я. І. Функціональна анатомія / Федонюк Я. І., Мицкан Б. М., Попель С. Л. та ін. // – Тернопіль, 2007.
11. Иваницкий М. Ф. Анатомия человека / Иваницкий М. Ф. // – М.: ФиС, 1985.
12. Анатомия человека / Под ред. Гладышевой А.А. // – М.: ФиС, 1977.

13. Хоменко Б. Г. Анатомія людини. Практикум / Хоменко Б. Г. // – К.: вища школа, 1991.
14. Міжнародна анатомічна номенклатура. Український стандарт / Під ред. Бобрика І. І., Ковешнікова В. Г. // Київ.: Здоров'я, 2001.